

I&R-varkens in Hongarije

Jan Huiskes, PV; Wim Wismans, AMSO Oud-Zevenaar; Jan Braamskamp, GD Deventer

Nederland en Hongarije werken samen aan de ontwikkeling van een Identificatie- en Registratie- (I&R)-systeem voor varkens in Hongarije. De samenwerking moet leiden tot een I&R-systeem dat voldoet aan de eisen van de Europese Unie, als voorbereiding op de toetreding van Hongarije tot de EU. Het project is tot stand gekomen in het kader van het Programma Samenwerking Oost-Europa (PSO).

Landen die lid willen worden van de Europese Unie moeten hun nationale regelgeving voor diverse sectoren aanpassen aan EU-voorschriften. Een van die aanpassingen is het ontwikkelen en invoeren van een I&R-systeem om de herkomst van varkens te kunnen traceren. Zo hoopt men besmettelijke dierziekten te kunnen bestrijden en de voedselveiligheid te vergroten.

Hongaarse varkenssector in het kort

Hongarije heeft een duidelijke varkenshouderijtraditie. In de topperiode midden tachtiger jaren telde de varkensstapel bijna tien miljoen stuks. Door de neergang van de Oost-Europese markten en daling van de binnenlandse consumptie per hoofd kromp de varkenssector met circa 40 procent. De Hongaarse varkenshouderij is voor een deel zeer kleinschalig. Ruim 500.000 kleine en middelgrote varkenshouders houden de helft van de 5,5 miljoen Hongaarse varkens. De andere helft bevindt zich op ongeveer 500 à 600 grote bedrijven met gemiddeld 4.000 à 5.000 varkens. De belangrijkste rassen voor kruisingsprogramma's zijn Hongaars Large White, Hongaars landras, Duroc, Hampshire, Pietrain en Belgisch landras. De belangrijkste fokkerijgroeperin-

gen zijn Kahyb, Hungahyb, Seghers en Dalland.

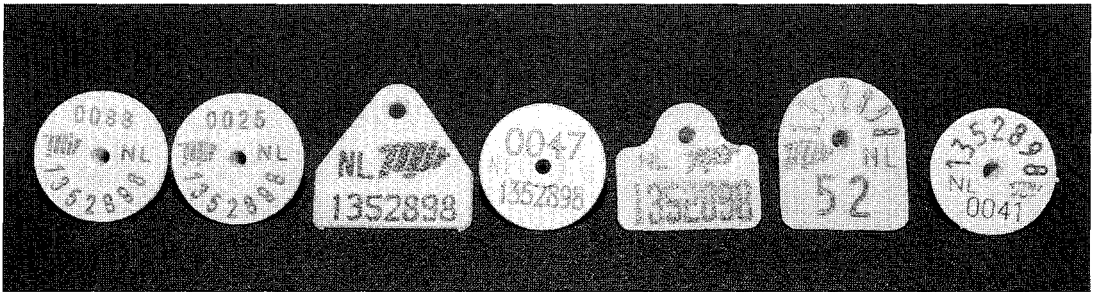
De structuur van de vleesverwerkende industrie vertoont overeenkomsten met die van de primaire varkenshouderij. In totaal zijn er ruim 800 slachtlocaties, waarvan het merendeel klein is en met verouderde technologie werkt. Circa 35 grotere, goed uitgeruste slachtbedrijven hebben een EU/USDA exporterkenning. Verschillende hiervan doen ook aan vleeswarenproductie.

De Hongaarse overheid staat positief ten aanzien van een versterking van de varkenshouderijsector. Er lijken mogelijkheden tot samenwerking van Nederlandse bedrijven met Hongaarse partijen. In de loop van het project zal ook dit aspect aandacht krijgen.

Doel

De doelen van het project zijn:

- de ontwikkeling van de organisatorische structuren en de informatietechnische infrastructuur van een I&R-systeem voor varkens dat voldoet aan de EU-regels;
- versterking van betrokken Hongaarse overheidsdiensten, instituten en organisaties die verantwoordelijk zijn voor invoering van het I&R-systeem. ▶

Projectinhoud

Het samenwerkingsproject omvat zeven deelresultaten.

- Een praktijkproef in het Noord-Oosten en Zuiden van Hongarije, waarbij in twee districten beoogd wordt alle varkenshouders geregistreerd te krijgen en te doen deelnemen aan een I&R-proef met identificatie en registratie van alle te vervoeren varkens.
- Aanpassing van het bestaande vee-informatiesysteem, zodat het goed kan werken voor I&R-rund, I&R-varken en voor andere systemen die informatie gebruiken over bedrijven met rundvee, varkens, schapen en/of geiten.
- De ontwikkeling van een systeemontwerp samen met de verantwoordelijke overheidsorganisaties.
- Een voorlopig technisch ontwerp voor de hardware.
- De voorbereiding van de regelgeving en het adviseren over de organisatiestructuur tussen de verschillende betrokken instanties.
- Aanbevelingen voor de invoering.
- Samenwerking tussen Nederland en Hongarije.

Het project is een logisch vervolg op een eerder project waarbij Nederlandse organisaties Hongarije adviseerden bij het opzetten van een I&R-systeem voor runderen. Het project loopt tot eind 2001.

Samenwerking

Het project is door Senter Internationaal (Agentschap van het Ministerie van Economische Zaken) in

het najaar van 1999 uitgeschreven in het kader van het Programma Samenwerking Oost-Europa (PSO). De Nederlandse partners in het project zijn: Praktijkonderzoek Varkenshouderij (PV) in Rosmalen (hoofdaannemer), de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) in Deventer en het consultancybureau Agricultural Management and Service Operations (AMSO) in Oud-Zevenaar. Van Hongaarse zijde vormt het National Institute for Agricultural Quality Control (OMMI) de belangrijkste partner. Daarnaast zijn het Ministerie van Landbouw en Regionale Ontwikkeling, de Hongaarse Veterinaire Dienst, het Productschap, de slachthuizen en de brancheorganisatie van varkensfokkers bij de realisering van het project betrokken. Door de Landbouwrraad in Boedapest is veel steun gegeven aan de voorbereiding van het project.

Tot slot

In Hongarije wordt de ontwikkeling van een I&R-systeem bemoeilijkt door het zeer grote aantal zeer kleinschalige varkenshouderijen; veel van de kleine houders hebben slechts één of enkele varkens, voor eigen consumptie.

Het project moet bijdragen aan:

- versterking van de Hongaarse varkensketen door de verantwoordelijke organisaties in staat te stellen een I&R-systeem uit te voeren dat voldoet aan de EU-regelgeving;
- bevordering van de samenwerking tussen Nederlandse en Hongaarse overheden, andere organisaties en bedrijven. ■